

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No5

2026
MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Аvezимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНА	35
Габбарова Ильмира Володиевна BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна PEREGONDAGI HARAKATNI BOSHQARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIQISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafrō'z Tohir qizii HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHAGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O'TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO'P O'LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO'Y BERISHI MUMKIN BO'LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o'g'li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQUARISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQUISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg'ashova Madina, Jo'rayev Muhiddin	
JAHON MOLIVAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA "TEJAMKOR ISHLAB CHIQUARISH" KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJIRIBASI	151
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDYIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO'LLARI	156
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA ISHLAB CHIQUARISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO'SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O'RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O'tbosarov Abrorbek Adxamjon o'g'li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQUISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro'zmetov Mansur	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIVAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIVAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли	
GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna	
DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev	
RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILIYATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich	
OTMNI MOLİYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLİYAVIY MODELARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufvna	
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna	
METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOIIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLİYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI.....	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI.....	452
Raxmatova Sitara Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY Tajribalar asosida O'zbekiston Respublikasi Davlat Sektorini INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI.....	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTlARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	483
Alimova Dilafr'o'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI.....	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI.....	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR.....	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEXANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Сои	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVTA'MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSİYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Olloberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA O'LISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzai Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilxomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Iboeva Sevinch, Sultonmurodova Xurino	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILIY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoiri Azimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abduxalikova Komila Abduxalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLYUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	787
Yodgorova Xalima To'liqinova	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ	812
Kosimjonov Nozimjon Kosimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQARISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybachin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH.....	925
Abduraxmonov Valijon G'ofurovich, Yusupova Dilnigora A'zamjon qizi	
IQTISODIY TIZIMDA RISK VA UNING XUSUSIYATLARI TAHLILI.....	929
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	937
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
SOLIQ NAZORATINING AMALIYOTDAGI SAMARADORLIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	945
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
FISKAL MEXANIZMLARNING HUDUDIY RIVOJLANISHGA TA'SIR ETISH XUSUSIYATLARI.....	950
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
ФИСКАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	955
Воронин Сергей Анатольевич, Ахмедова Фазилат Жураевна	
IMPROVING EMPLOYEE MOTIVATION AND DEVELOPING AN EFFECTIVE INCENTIVE SYSTEM IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	962
Makhmudov Sunnatjon Abdujabbor ugli, Ashurova Jasmina Jo'ra kizi	

O'ZBEKISTONDA KO'P POG'ONALI PENSIYA TIZIMIGA O'TISHNING EKONOMETRIK TAHLILI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK MODELLARI	966
Mamatqulova Yayra Dilmurod qizi SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY O'SISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	971
Astanayev Kulmakhammat Sanayevich JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI	977
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna ISHLAB CHIQARISH KORXONALARIDA JUST-IN-TIME TIZIMIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	981
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li KORXONALARDA ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING AUDITINI AMALGA OSHIRISH XUSUSIYATLARI	986
Djumayeva Guzal Axtamovna, Sag'dullayev Abdullo Valijon o'g'li XOM ASHYO VA MATERIALLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	990
Qo'ziyeva Maftuna Otabek qizi, Rafikova Aziza Xurshid qizi AHOLI TURMUSH SIFATINI OSHIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING O'RNI (Navoiy viloyati misolida)	994
O'roqov Mamurali Odil o'g'li INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ORQALI BO'LAJAK MUHANDISLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1000
Ibragimov Suxrob Latifovich OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TADQIQ ETISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	1004
Ismailova Nilufar Sabitdjanovna СРАВНЕНИЕ МЕТОДОВ ФОРМОВКИ ТРУБ СРЕДНЕГО И БОЛЬШОГО ДИАМЕТРА	1010
Юсупов А.А., Райимкулов С.Х. TURIZM XIZMATLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDAGI RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH.....	1015
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li DAVLAT GRANTLARI TANLOVLARINI SHAKLLANTIRISHDA KO'P BOSQICHLI IJTIMOY MASLAHATLASHUV VA RAQAMLI JAMOATCHILIK ISHTIROKI MEXANIZMINING AHAMIYATI.....	1020
Xasanov Jahongir Botir o'g'li PAXTA XOM ASHYOSINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ORQALI QO'SHIMCHA QIYMAT YARATISH.....	1025
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li, Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	1030
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ОЦЕНКИ И АНАЛИЗА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ «ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ»	1036
Хайдарова Дилдора Жахонгир кизи ТЕОРИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ИСЛАМСКОГО СТРАХОВАНИЯ И ЕГО СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ НА ПРИМЕРЕ БЛИЖНЕВОСТОЧНЫХ СТРАН.....	1040
Гаффоров Шухрат Насриевич BANKLARDA ICHKI NAZORAT TIZIMI SAMARADORLIGINING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	1047
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1054
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	

JAHON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI DOIRASIDA MAMLAKATIMIZ KORXONALARINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH XUSUSIYATLARI.....	1059
Masharipova Manzura Alimbayevna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI....	1067
Dusmatov Begmuxammad Olimjonovich, Mirzaahmedov Mirziyo Ulug'bek o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI BIZNES SUBYEKTLARI BIZNES MUHITI RIVOJLANISHIGA DAVLATNING TA'SIRI..	1072
Xazratov Abror Panjiyevich, Muratkulov Xumoyun Dilshodovich	
YASHIL XIZMATLAR SOHASINING MOHIYATI, IJTIMOY-IQTISODIY FUNKSIYASI VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI	1077
Y.M. Xalikov	
ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI	1085
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	1091
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
«HR BUSINESS PARTNER» КАК ИНСТРУМЕНТ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА	1098
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARI UCHUN REAL VAQT REJIMIDA DINAMIK RISK-PROFILGA ASOSLANGAN KREDIT LAYOQATINI BAHOLASHNING ADAPTIV MODEL (DRP-KREDIT MODEL)...	1109
Hamroyeva Sabina Ismoil qizi, Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA AGROBIZNES TUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH BORASIDAGI XORIJIY TAJRIBA VA UNDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	1115
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	
INFLYASIYA VA BUDJET XARAJATLARI: ASOSIY BOG'LIQLIKLAR.....	1118
Izbosarov Bobur Baxriddinovich, Umirov Sherzod Baxriddinovich	
KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASHDA SOLIQ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1124
Bakirov Kobiljon Mamatyusupovich	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	1128
Уктамов Альберт Жасурович Bakirov Kobiljon Mamatyusupovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ КОМПЛЕКСНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ: СНИЖЕНИЕ РИСКОВ, УКРЕПЛЕНИЕ КАПИТАЛЬНОЙ БАЗЫ И ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ АКТИВОВ.....	1135
Эгамова Махфурат Эсановна	
ФАЗООБРАЗОВАНИЕ И ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА МАГНИЕВОГО ОКСИХЛОРИДНОГО ЦЕМЕНТА, СИНТЕЗИРОВАННОГО ИЗ КАУСТИЧЕСКОГО ДОЛОМИТА.....	1141
Абылова Амина, Сайпов Абат, Бекбосынова Рысгул, Абылов Женис	
HUDUDLARDA MADANIY TURIZM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING BOSHQARUV USULLARI	1150
Shohruzbek Ruziyev	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA SIRKULYAR IQTISODIYOT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	1156
Xalikulova Gulzada Tojimuratovna, Kuziyeva Nargiza Ramazanovna	
MARKAZIY OSIYODA SUN'IY INTELLEKTNING KICHIK VA O'RTA BIZNES SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1162
Kodirova Samira Kamol qizi	
MEHNAT SHARTNOMASI ASOSIDA FAOLIYAT YURITUVCHI QO'RIQLASH DEPARTAMENTI TIZIMIDAGI IDORAVIY HARBIYLASHTIRILGAN QO'RIQLASH VA IDORAVIY QOROVULLIK BO'LINMALARI ISHCHI-XIZMATCHILARIGA DAVLAT IJTIMOYIY SUG'URTASINI TATBIQ ETISHNING HUQUQIY-IQTISODIY JIHATLARI	1169

Salimbayev Mirsohibjon Mirsodiq o'g'li

RAQOBATBARDOSHLIK NAZARIYALARINING EVOLYUTSIYASI VA HUDUDIIY USTUNLIKLARNING INSTITUTIONAL ASOSLARI 1175

Sattorov Quvonchbek Shoxzamonovich

O'ZBEKISTONDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA ISTIQBOLLARI 1181

Kazakova Zulayho, Saidazamova Nilufar, Isroilov Shohruh

YASHIL LOGISTIKA VA TRANSPORT TIZIMI TRANSFORMATSIYASI ORQALI BARQAROR MAKROIQTISODIIY O'SISHNI TA'MINLASHNING ILMIY-USLUBIIY ASOSLARI..... 1186

Jalolova Madina Shopo'lat qizi

ПОВЫШЕНИЕ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ДИВИДЕНДНОЙ ПОЛИТИКИ В КОМПАНИЯХ УЗБЕКИСТАНА 1192

Шермухамедов Акмал Комилжонович

KICHIK BIZNESDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TEXNOLOGIYALARINING IQTISODIIY SAMARASI..... 1198

Ergashev Jamshid Jamoliddinovich, Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi

KIYIM DIZAYNIDA ESTETIK VA FUNKSIONALLIK UYG'UNLIGI..... 1202

Ergasheva Rashida Abdug'aniyevna

K-SURE JANUBIIY KOREYA EKSPORTINI QO'LLAB-QUVVATLASH BO'YICHA ASOSIIY DAVLAT MUASSASASI SIFATIDA..... 1205

Umarov Xasan Sunnatullaevich

MAXSUS IQTISODIIY ZONALARDA RAQAMLI SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL MODEL 1210

To'rayeva Nafisa Odiljonovna

SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIIY O'SISHNING TASHKILIIY-IQTISODIIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH..... 1215

Astanayev Kulmaxammat Sanayevich

RESURSGA ASOSLANGAN YONDASHUV ASOSIDA SANOAT KORXONALARI RAQOBAT USTUNLIGINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI 1221

Jalolov Abbosxon Ravshanxon o'g'li

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KUZATUV KENGASHI FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIIY MEKANIZMLARI..... 1228

Ashurov Furkatjon Shuxratovich

NORASMIY BANDLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHDA O'ZINI O'ZI BAND QILISHNING AHAMIYATI 1233

Sabirov Mirza Qilichbayevich

Zararli dasturiy ta'minotni aniqlash va tahlil qilishda neyron tarmoqlardan foydalanish imkoniyatlari..... 1238

Nuratdinov Xushnid Begzadovich, Erejepov Kewlimjay Kaymatdinovich

O'ZBEKISTON KORXONALARIDA INVESTITSIIYA FAOLIYATINING ZAMONAVIIY HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 1244

No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi

BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT METODOLOGIYASINI SHAKLLANTIRUVCHI TAMOIYILLAR VA YONDASHUVLAR..... 1250

Saitmuratov Saitmuarat Masharip o'g'li

ASINXRON MOTORLARNING NOSIMMETRIK REJIMLARINI NAZORAT QILISH VA BOSHQARISH TIZIMLARI UCHUN EKSPERIMENTAL TADQIQOTLAR METODIKASINI ISHLAB CHIQISH..... 1255

Tojimurodov Dilshodbek Dilmurodjon o'g'li

SOLIQ ORGANLARI VA SOLIQ TO'LOVCHILAR O'RTASIDAGI NIZOLARNI SUDGACHA HAL ETISH TIZIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI 1263

Solihova Xumora Xasan qizi

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KUZATUV KENGASHI FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI

OSHIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI.....	1269
Ashurov Furkatjon Shuxratovich	
TIJORAT BANKLARI AKTIV VA PASSIVLARI MUVOFIQLIGI VA UNI BOSHQARISH	1274
Saidov Doniyor Abdullayevich	
AI-BASED AUTOMATED ASSESSMENT SYSTEMS AND THEIR ROLE IN EDUCATION QUALITY MONITORING: THE CASE OF UZBEKISTAN.....	1280
Majidova Yulduz, Janayev Bunyod, Choriyev Anvar, Mamatqulov Mavlon	
MAHALLIY BYUDJETLARDA SOLIQLARNI UNDIRISHNI OPTIMALLASHTIRISH MASALALARI	1286
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA XUSUSIYATLARI.....	1294
Murtazayev Olim, Norbekov Fazliddin Iskandar o'g'li	
SOLIQ NIZOLARINI MA'MURIY TARTIBDA KO'RIB CHIQUISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1301
Solihova Xumora Xasan qizi	
KRIPTOAKTIVLAR VA MBRVNING MONETAR SIYOSAT TRANSMISSIYA MEXANIZMIGA TA'SIRI.....	1305
R.I. Rashidov, S.B.Eshmurodova	
"SMART TOURISM FAMILY ENTREPRENEURSHIP SYSTEM" MODELINING SINERGETIK SAMARADORLIGI VA TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI INVESTITSİYALAR BILAN TA'MINLASHDAGI IMKONIYATLARI.....	1310
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	
KORPORATIV KONFLIKTLARNI TARTIBGA SOLISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI.....	1318
Xolikova Saboxat Abdukarim qizi	
LONDON XALQARO MOLIYA MARKAZINING RIVOJLANISH OMILLARI VA RAQOBAT USTUNLIKHLARI	1325
Alimardonov Elshod Dilshodovich	
XARID TURIZMI VA TURIZM XIZMATLARI EKSPORTI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK: O'ZBEKISTON VA QO'SHNI DAVLATLAR MISOLIDA.....	1332
Akmal Bakhromov	
AEROTROPOLIS KONSEPSIYASI ASOSIDA SAMARQAND XALQARO AEROPORTINI MINTAQAVIY TURISTIK HUB SIFATIDA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	1338
Alisher Suyunov	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI BOSHQARISHNING METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1345
Baxriddinov Sharofiddin	
SUV RESURLARIDAN FOYDALANGANLIK UCHUN SOLIQ HISOBOTINI AVTOMATIK SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY VA IJTIMOİY AHAMIYATI	1352
Boymurotov Sodiq	
ESG-РЕЙТИНГОВЫЙ АНАЛИЗ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ КОМПАНИЙ: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ.	1356
И. Р. Бердикулова	
МОДЕЛИРОВАНИЕ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ В ЦЕЛЯХ ОПТИМИЗАЦИИ ОПЕРАЦИОННЫХ РАСХОДОВ ДЛЯ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ.....	1360
Джуманов А.А.	
FERMER XO'JALIKLARIDA YER-SUV RESURLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	1370
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОПТИМИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМ КАПИТАЛОМ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ПРЕДПРИЯТИЯ.....	1376
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
TIJORAT BANKLARIDA OMONATLAR HAJMINI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK BAHOLASH VA ISTIQBOLLI PROGNOZLASH	1382

Raximov Shoxrux Furqatovich

TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI 1388

Xushvaqto'v Shuhrat Abduraufovich

MOLIYAVIY QAROR QABUL QILISHDA ZAMONAVIY USULLAR VA TEXNOLOGIYALAR 1393

Begalov Sherzod Maxsutaliyevich

O'ZBEKISTONDA MAJBURIY SUG'URTANING AHAMIYATI 1400

F. Sh. Hamrayeva

OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH: DAVLAT VA NODAVLAT OTM LARNING QIYOSIY TAHLILI 1405

Bozorov Alisher Ro'zimurodovich

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK DOIRASIDAGI LOYIHALARNI AMALGA OSHIRISH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI 1411

Sh. Qurbonova

HUDUDII AGROSANOAT MAJMUASIDA INVESTITSION EHTIYOJLARNI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA) 1419

Maxamadiyev Turg'unbay Jumabayevich

HUDUDII BOSHQARUV SAMARADORLIGINI INTEGRAL INDEKS ASOSIDA BAHOLASH VA DALILLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMINI JORIY ETISH (BUXORO VILOYATI TUMANLARI MISOLIDA) 1424

Ergashev Sherali Erali o'g'li

TOURISM'S MACROECONOMIC CONTRIBUTION AND POST-PANDEMIC RESILIENCE: GDP AND EMPLOYMENT DYNAMICS, 2015-2025, WITH PROJECTIONS TO 2030 1428

B. Sobirov

MOLIYAVIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI 1435

Tangriyeva Farida Abdukarimovna

SUG'URTA KOMPANIYALARIDA INSURTECH YECHIMLARINI JORIY ETISHNING MOLIYAVIY SAMARADORLIGI 1439

Ashirov Jalil Baxridinovich

O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI 1445

Toxtasinova Dilbar Djalaldinovna, Egamova M.

SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TASVIRLAR VA VIDEO LARGA ISHLOV BERISHDA SUN'IY NEYRON TARMOQLARI ARHITEKTURASINI MATEMATIK MODELLASHTIRISH 1451

Jo'rayev Sherali Umarjonovich

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ: НАЦИОНАЛЬНЫЙ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ 1459

Хакимов Нодир Назарович

OLIY TA'LIM TIZIMIDA XALQAROLASHISH JARAYONINING KONSEPTUAL ASOSLARI VA ZAMONAVIY TENDENSIYALARI 1465

Jurayev Abror Turobovich

INSON KAPITALI REZILYENTLIGINI BAHOLASH: GLOBAL XATARLAR SHAROITIDA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA 1470

Yusubboyeva Dinora Quddrat qizi

AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIYAVIY HISOBOTLARI SIFATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA NAZORAT QILISHNING KONSEPTUAL MODEL 1475

Lutfullayev Sardorbek Utkur o'g'li

SEYSMIK HUDUDLARDA QURILISH KONSTRUKSIYALARINING ISHONCHLILIGI VA EKSPLOATATSION BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-METODIK ASOSLARI 1483

Yaxshiboyev Mirolimjon Yaqubjon o'g'li

Nodavlat oliy ta'lim tashkilotlarida raqamli hr-analitikaning yetukligini baholash 1492

Sattorov Sardor, Yuldashov Isomiddin

HUDUDLARDA BUDJET MABLAG'LARIDAN OQILONA FOYDALANISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH	
.....	1500
Qobulov Xotamjon, Choriyev Xolbek	

HUDUDLARDA BUDJET MABLAG'LARIDAN OQILONA FOYDALANISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Qobulov Xotamjon Abdukarimovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
"Moliya va moliyaviy texnologiyalar" kafedrası
mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor.

Choriyev Xolbek Shoniyozovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Tadqiqot hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish va ularning samaradorligini oshirishning nazariy hamda amaliy jihatlariga bag'ishlangan. Mahalliy budjetlarni shakllantirish, xarajatlarni rejalashtirishda natijadorlikka yo'naltirilgan mexanizmlarni joriy etish, davlat xaridlari va moliyaviy nazorat tizimlarini raqamlashtirish, shuningdek, davlat moliyasini boshqarishda shaffoflikni ta'minlash masalalari tahlil qilingan. Davlat budjeti xarajatlarining tarkibi, budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini pasaytiruvchi omillar o'rganilib, ularni bartaraf etish hamda moliyaviy resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: budjet mablag'lari, samaradorlik, mahalliy budjet, natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish, davlat xaridlari, moliyaviy nazorat, raqamli monitoring, budjet taqchilligi.

Аннотация. Исследование посвящено теоретическим и практическим аспектам рационального использования бюджетных средств и повышения эффективности их использования в регионах. Проанализированы вопросы формирования местных бюджетов, внедрения механизмов бюджетирования, ориентированного на результат, при планировании расходов, цифровизации систем государственных закупок и финансового контроля, а также обеспечения прозрачности управления государственными финансами. Рассмотрены структура расходов государственного бюджета и факторы, снижающие эффективность использования бюджетных средств, разработаны научно-практические предложения по их устранению и повышению эффективности использования финансовых ресурсов.

Ключевые слова: бюджетные средства, эффективность, местный бюджет, бюджетирование, ориентированное на результат, государственные закупки, финансовый контроль, цифровой мониторинг, дефицит бюджета.

Abstract. The research focuses on the theoretical and practical aspects of the rational use of budgetary funds and improving the efficiency of their utilization across regions. It analyzes the formation of local budgets, the introduction of performance-based budgeting mechanisms in expenditure planning, the digitalization of public procurement and financial control systems, and the enhancement of transparency in public finance management. The structure of state budget expenditures and the factors reducing the efficiency of budgetary fund utilization are examined, and scientific and practical recommendations are developed to address these factors and improve the efficiency of financial resource management.

Keywords: budgetary funds, efficiency, local budget, performance-based budgeting, public procurement, financial control, digital monitoring, budget deficit.

KIRISH

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli ma'muriy va iqtisodiy islohotlarning tub negizi davlat moliyasini boshqarish tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish, fiskal barqarorlikni ta'minlash hamda har bir so'm budjet mablag'ining natijadorligini keskin oshirishga qaratilgandir. Ayniqsa, so'nggi yillarda hududiy hokimiyat organlariga keng moliyaviy vakolatlar va mustaqillik berilishi, mahalliy budjetlarning daromad bazasini mustahkamlash bo'yicha tashabbuslarning amaliyotga tatbiq etilishi hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan jadal rivojlantirish uchun ulkan imkoniyatlar ochib bermoqda. Shu bilan birga, mahalliy budjet resurslari hajmining kengayishi ulardan oqilona, maqsadli va samarali foydalanish bo'yicha mas'uliyatni oshirish, qat'iy moliyaviy intizomni ta'minlash hamda ta'sirchan davlat va jamoatchilik nazoratini yo'lga qo'yishni har qachongidan ham dolzarb vazifaga aylantirmoqda.

Bozor munosabatlari va globallashtirish sharoitida hududlarning raqobatbardoshligini ta'minlash, aholining kundalik ehtiyojlarini qondiruvchi ijtimoiy infratuzilmani (maktablar, shifoxonalar, yo'llar, ichimlik suvi tarmoqlari) yaxshilash bevosita mahalliy budjet mablag'larining qanchalik to'g'ri taqsimlanishi va samarali sarflanishiga bog'liqdir. Shu nuqtayi nazardan, joylarda budjet jarayonlarini tashkil etish, xarajatlarni rejalashtirish hamda ularning ijrosini nazorat qilish amaliyotini yanada takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, ayrim hududiy budjetlarning moliyaviy mustaqilligini yanada oshirish, xarajatlarni prognoz qilishda natijadorlik mezonlaridan to'laqonli foydalanish, davlat xaridlarida shartnoma narxlarining iqtisodiy jihatdan asoslanganligini ta'minlash davlat mablag'laridan foydalanish samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Mazkur holatlar hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish va samaradorlikni oshirish mexanizmlarini ilmiy jihatdan chuqur tahlil qilish, mavjud imkoniyatlarni aniqlash hamda ularni yanada rivojlantirish bo'yicha amaliy takliflar va ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishning naqadar muhim va dolzarb ekanini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqot ishining asosiy maqsadi ham hududiy budjetlarni shakllantirish va sarflash jarayonlarini takomillashtirishning nazariy-uslubiy hamda amaliy jihatlarini ochib berishdan iboratdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish, davlat moliyasini boshqarish va mahalliy budjetlar samaradorligini oshirish masalalari iqtisodchi olimlar hamda xalqaro tashkilotlar tomonidan doimiy ravishda o'rganib kelingan. Ushbu yo'nalishdagi ilmiy tadqiqotlar va ilmiy-nazariy yondashuvlarni tahlil qilish mavzuning qanchalik chuqur ildiz otganini va zamonaviy talablarga qanday moslashib borayotganini ko'rsatadi.

Mahalliy budjetlarni shakllantirish va fiskal desentralizatsiya masalalari xorijiy olimlar R. Musgrave, J. Stiglitz va O. Blanchard kabi nufuzli tadqiqotchilarning ilmiy asarlarida keng yoritilgan. Ularning nazariy qarashlariga ko'ra, davlat moliyasini hududiy darajada taqsimlashda aholining real ehtiyojlari, hududlarning iqtisodiy salohiyati va xarajatlarning ijtimoiy samaradorligi asosiy mezon bo'lishi lozim. Xususan, J. Stiglitz davlat xarajatlarini samarali boshqarish bozor mexanizmlarini takomillashtirishda va ijtimoiy adolatni ta'minlashda muhim vosita ekanligini ta'kidlaydi.

MDH davlatlari va mamlakatimiz olimlaridan A. Vahobov, Sh. Zaynuddinov, D. Tursunov, M. Pardayev hamda boshqa bir qator tadqiqotchilarning ilmiy ishlarida O'zbekistonda davlat budjeti tizimini isloh qilish, mahalliy budjetlarning daromad bazasini kengaytirish hamda g'aznachilik ijrosi tizimini takomillashtirish masalalari chuqur ilmiy asoslab berilgan. Jumladan, professor A. Vahobovning ilmiy ishlarida hududiy budjetlar mustaqilligini oshirish va ularning moliyaviy barqarorligini ta'minlash iqtisodiy o'sishning muhim omili ekanligi alohida ta'kidlangan.

So'nggi yillarda Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF), Jahon banki va Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) ekspertlari tomonidan tayyorlangan tahliliy hisobotlarda ham budjet mablag'laridan oqilona foydalanishda "Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish" (Performance-based budgeting) tizimini joriy etish zarurligi tavsiya etilmoqda. Ushbu yondashuv mablag'larni shunchaki sarflashga emas, balki har bir so'm budjet mablag'i evaziga erishiladigan aniq ijtimoiy-iqtisodiy natijalarni baholashga asoslanadi.

Shuningdek, mahalliy budjetlar shaffofligini ta'minlash va jamoatchilik nazoratini kuchaytirish masalalari mahalliy olimlarimiz tomonidan raqamlashtirish va "Ochiq budjet" platformalari kontekstida keng o'rganilmoqda.

Hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish va samaradorlikni oshirish masalalari bo'yicha nazariy va uslubiy asoslar yetarlicha shakllangan bo'lib, bugungi kunda raqamli iqtisodiyot sharoitida mahalliy budjet xarajatlarini avtomatlashtirilgan tarzda baholash, moliyaviy xavf-xatarlarni oldindan aniqlash hamda natijadorlik mexanizmlarini amaliyotga yanada keng tatbiq etish yo'nalishlarini chuqur tadqiq etish muhim ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur ilmiy maqolada hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish va ularning samaradorligini oshirish jarayonlarini chuqur va har tomonlama o'rganish maqsadida zamonaviy ilmiy-tadqiqot usullari qo'llanildi. Tadqiqotning metodologik asosini iqtisodiy hodisa va jarayonlarni o'rganishga dialektik yondashuv, tizimli tahlil, qiyosiy taqqoslash, mantiqiy umumlashtirish hamda statistik-iqtisodiy tahlil usullari tashkil etadi. Tadqiqot jarayonida qo'llanilgan asosiy usullar va ularning mazmuni quyidagilardan iborat. Tizimli yondashuv usulidan hududiy budjetlarni shakllantirish, daromadlar va xarajatlarni taqsimlash hamda ulardan foydalanish jarayonlarini yagona yaxlit tizim sifatida ko'rib chiqish, tizim elementlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik va mutanosiblikni aniqlashda foydalanildi.

Statistik-iqtisodiy va qiyosiy tahlil usullari O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Statistika agentligi hamda xalqaro moliyaviy tashkilotlarning mahalliy budjetlar ijrosi, xarajatlar strukturasi va moliyaviy

samaradorlik ko'rsatkichlari bo'yicha yillik statistik ma'lumotlarini qiyosiy tahlil qilish, dinamik o'zgarishlar va mavjud tafovutlarni aniqlashda qo'llanildi.

Induksiya va deduksiya usullaridan davlat moliyasini boshqarishning umumiy nazariy qoidalaridan kelib chiqqan holda hududiy darajadagi xususiy jihatlarni ochib berish, shuningdek, amaliyotdagi mavjud holatlarni mantiqiy jihatdan umumlashtirgan holda ilmiy xulosalar chiqarishda foydalanildi.

Guruhlash va tasniflash usullari budjet mablag'laridan oqilona foydalanishga ta'sir etuvchi omillarni omillar va tarmoqlar kesimida guruhlash, shuningdek, mahalliy xarajatlarning samaradorligini baholash mezonlarini tasniflash imkonini berdi. Shuningdek, tadqiqotda jahon tajribasi hamda xalqaro tashkilotlar, xususan, Jahon banki va Xalqaro valyuta jamg'armasining natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish va fiskal shaffoflik tamoyillari milliy amaliyot bilan qiyosiy o'rganilib, hududiy budjetlar samaradorligini oshirish bo'yicha yangi yondashuvlar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish va ularning samaradorligini oshirish borasidagi amaldagi holat, mavjud imkoniyatlar hamda ularni yanada rivojlantirish yo'nalishlari bo'yicha o'tkazilgan chuqur tahlillar davlat moliyasini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor jihatlarni aniqlash imkonini beradi.

O'zbekistonda so'nggi yillarda mahalliy budjetlarning mustaqilligini ta'minlash, daromad bazasini kengaytirish va xarajatlar shaffofligini oshirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Jumladan, "Ochiq budjet" portali, tashabbusli budjetlashtirish amaliyoti va davlat xaridlarining elektron tizimlari joriy etilishi budjet jarayonlarida jamoatchilik nazoratini kuchaytirish va moliyaviy shaffoflikni ta'minlashda muhim qadam bo'ldi. Hududiy budjetlar ijrosini statistika va moliyaviy hisobotlar asosida tahlil qilish jarayoni mablag'lardan oqilona foydalanish samaradorligini yanada oshirish imkonini beruvchi bir qator ustuvor yo'nalishlar mavjudligini ko'rsatdi.

Birinchidan, hududiy budjetlarning daromad bazasi va o'zini o'zi moliyaviy ta'minlash darajasida muayyan tafovutlar mavjud. Respublika bo'yicha ayrim hududiy budjetlarda respublika budjetidan ajratiladigan dotatsiyalarning ahamiyati yuqorilgicha qolmoqda. Mazkur holat mahalliy hokimiyat organlarining o'z hududidagi ijtimoiy-iqtisodiy dasturlarni mustaqil va to'laqonli ravishda moliyalashtirish imkoniyatlarini yanada kengaytirish hamda budjet mablag'larini rejalashtirishda moliyaviy muvozanatni ta'minlash zaruratini yuzaga keltirmoqda. Soliq tushumlarining hududlar kesimida turlicha taqsimlanishi esa iqtisodiy salohiyatini yanada rivojlantirish zarur bo'lgan tuman va shaharlarda infratuzilmani takomillashtirish imkoniyatlarini kengaytirishni taqozo etmoqda.

Ikkinchidan, xarajatlarni rejalashtirish jarayonida natijadorlik mezonlaridan foydalanishni yanada takomillashtirish imkoniyatlari mavjud. Amaliyotda mablag'lar ko'pincha o'tgan yillardagi xarajatlar smetasidan kelib chiqqan holda, ya'ni an'anaviy xarajatga yo'naltirilgan yondashuv asosida taqsimlanmoqda. Shu sababli sarflangan har bir so'm budjet mablag'i evaziga erishilgan aniq ijtimoiy-iqtisodiy natijani, ya'ni asosiy samaradorlik ko'rsatkichlarini (KPI) baholash mexanizmlarini yanada takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Natijada davlat resurslarini yuqori samaradorlikka ega va ustuvor loyihalarga yo'naltirish imkoniyatlari yanada kengayadi.

Uchinchidan, davlat xaridlari va budjet tashkilotlari tomonidan tuziladigan shartnomalarda bozor narxlarining iqtisodiy asoslanganligini ta'minlash, shuningdek, budjet mablag'larini yil davomida bir maromda va maqsadli o'zlashtirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Mazkur yo'nalishdagi chora-tadbirlar davlat moliyaviy intizomini mustahkamlash, mablag'larning samarali sarflanishini ta'minlash va davlat resurslaridan foydalanish natijadorligini oshirishga xizmat qiladi.

O'tkazilgan tahlillar natijasida hududlarda budjet mablag'laridan oqilona foydalanish samaradorligini keskin oshirish va mavjud imkoniyatlardan yanada samarali foydalanish bo'yicha quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi. Mahalliy budjetlashtirish amaliyotiga natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tizimini to'laqonli va bosqichma-bosqich joriy etish, ya'ni har bir xarajat moddasi bo'yicha ajratilayotgan mablag'ni aniq sifat va miqdoriy ko'rsatkichlarning bajarilishiga qat'iy bog'lash zarur. Hududlarda tadbirkorlik muhitini yanada yaxshilash, yangi ishlab chiqarish quvvatlari, xizmat ko'rsatish obyektlari va kichik sanoat zonalarini kengaytirish orqali soliq bazasini kengaytirish, mahalliy budjetlarning o'z daromadlari ulushini oshirish hamda moliyaviy mustaqillik darajasini yanada mustahkamlash choralari ko'rish lozim.

Davlat moliyaviy nazorati organlari faoliyatini to'liq raqamlashtirish, budjet jarayonida sun'iy intellekt va Big Data elementlaridan foydalangan holda xavf-xatarlarni avtomatik aniqlash tizimlarini kuchaytirish, shuningdek, fuqarolarning tashabbusli budjet jarayonlaridagi ishtirokini kengaytirish orqali jamoatchilik nazorati mexanizmlarini yanada mustahkamlash maqsadga muvofiqdir (1-jadval).

1-jadval

Hududlarda budget mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari va ko'rsatkichlari¹

№	Moliyaviy boshqaruv yo'nalishlari	Amaldagi holat va rivojlantirish imkoniyatlari	Samaradorlikni oshirish bo'yicha takliflar va mexanizmlar	Kutilayotgan iqtisodiy va ijtimoiy natijalar
1	Xarajatlarni rejalashtirish va natijadorlik	An'anaviy xarajatga yo'naltirilgan yondashuvdan foydalanish bilan birga, natijadorlik mezonlarini yanada kengaytirish imkoniyatlari mavjud.	Natijaga yo'naltirilgan budgetlashtirish tizimini joriy etish, har bir xarajatni KPI ko'rsatkichlariga bog'lash.	Budget mablag'larining maqsadli sarflanishini ta'minlash va resurslarni tejash.
2	Mahalliy budgetlar daromad bazasi	Ayrim hududiy budgetlarda respublika budgetidan ajratiladigan dotatsiyalarning ahamiyati yuqoriligicha qolmoqda.	Hududlarda soliq bazasini kengaytirish, kichik biznes va sanoat zonalari orqali mahalliy soliq tushumlarini ko'paytirish.	Hududlarning moliyaviy o'zini o'zi ta'minlash darajasini oshirish va mustaqilligini kuchaytirish.
3	Davlat xaridlari va moliyaviy intizom	Shartnoma narxlarining iqtisodiy asoslanganligini ta'minlash va mablag'larni yil davomida bir maromda o'zlashtirish mexanizmlarini takomillashtirish zarurati mavjud.	Davlat xaridlarini to'liq raqamlashtirish, narxlarni avtomatik nazorat qilish va samarali nazorat mexanizmlarini joriy etish.	Moliyaviy shaffoflikni oshirish va davlat moliyaviy intizomini qat'iy ta'minlash.
4	Davlat moliyaviy nazorati va audit	An'anaviy nazorat shakllari bilan birga, xavf-xatarlarni oldindan aniqlash mexanizmlarini yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjud.	Nazorat organlari faoliyatiga raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt va Big Data tahlillarini joriy etish.	Moliyaviy xavf-xatarlarni barvaqt aniqlash va samarali auditni ta'minlash.
5	Jamoatchilik ishtiroki va shaffoflik	Mahalliy budget mablag'larining sarflanishida jamoatchilik monitoringini yanada kengaytirish imkoniyatlari mavjud.	"Ochiq budget" va tashabbusli budgetlashtirish jarayonlarini kengaytirish, aholi ishtirokini kuchaytirish.	Mablag'larning oqilona va manzilli ishlatilishi ustidan ta'sirchan jamoatchilik nazoratini o'rnatish.

Taqdim etilgan 1-jadval O'zbekiston Respublikasi hududlarida budget mablag'laridan oqilona foydalanish va ularning samaradorligini oshirish mexanizmlarining beshta ustuvor yo'nalishini, ulardagi mavjud holatni, taklif etilayotgan yechimlarni hamda kutilayotgan natijalarni yaxlit tizim tarzida ochib beradi. Jadvaldagi ma'lumotlarni sohalar kesimida quyidagicha tahlil qilish mumkin:

Xarajatlarni rejalashtirish va natijadorlik yo'nalishida amaliyotda budget mablag'larini taqsimlashda an'anaviy yondashuvlar, ya'ni o'tgan yillardagi smetalarga asoslanish bilan birga, natijadorlikka yo'naltirilgan mexanizmlarni yanada keng qo'llash imkoniyatlari mavjud. Mazkur yo'nalishni takomillashtirish uchun ilg'or xalqaro tajribaga tayangan holda natijaga yo'naltirilgan budgetlashtirish tizimini joriy etish va har bir xarajatni aniq samaradorlik ko'rsatkichlariga bog'lash taklif etilmoqda. Natijada budget mablag'larining maqsadli sarflanishi ta'minlanib, resurslarni sezilarli darajada tejashga erishiladi.

Mahalliy budgetlar daromad bazasi yo'nalishida ayrim hududiy budgetlarda respublika budgetidan ajratiladigan dotatsiyalarning ahamiyati yuqoriligicha qolayotgani mahalliy hokimiyat organlarining iqtisodiy mustaqilligini yanada mustahkamlash zaruratini ko'rsatadi. Buning uchun hududlarda soliq bazasini kengaytirish, kichik va o'rta biznes hamda kichik sanoat zonalarini rivojlantirish orqali mahalliy soliq tushumlarini ko'paytirish zarur. Bu esa hududlarning moliyaviy o'zini o'zi ta'minlash darajasini oshirib, mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Davlat xaridlari va moliyaviy intizom yo'nalishida budget tashkilotlari tomonidan amalga oshiriladigan xaridlarda shartnoma narxlarining iqtisodiy asoslanganligini ta'minlash va mablag'larni yil davomida bir maromda o'zlashtirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Ushbu yo'nalishda davlat xaridlarini to'liq raqamlashtirish, narxlarni avtomatik tarzda nazorat qilish va samarali nazorat mexanizmlarini joriy etish orqali moliyaviy shaffoflikni oshirish hamda davlat moliyaviy intizomini qat'iy ta'minlash ko'zda

¹ Ilmiy tadqiqot natijalari va O'zbekiston Respublikasining davlat moliyasini boshqarish islohotlari tahlili asosida muallif tomonidan tuzildi.

tutilgan.

Davlat moliyaviy nazorati va audit yo'nalishida amaldagi nazorat shakllari bilan bir qatorda, xavf-xatarlarni oldindan aniqlash mexanizmlarini yanada rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Nazorat organlari faoliyatiga raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar tahlilini joriy etish orqali moliyaviy xatoliklarni avtomatik aniqlash va samarali auditni yo'lga qo'yish imkoniyati yaratiladi.

Jamoatchilik ishtiroki va shaffoflik yo'nalishida mahalliy budjet mablag'larining sarflanishida jamoatchilik monitoringini yanada kengaytirish mablag'larning manzilli va samarali yo'naltirilishini ta'minlashga xizmat qiladi. "Ochiq budjet" va tashabbusli budjetlashtirish jarayonlarini kengaytirish hamda aholining faol ishtirokini ta'minlash orqali mablag'larning oqilona ishlatilishi ustidan ta'sirchan jamoatchilik nazoratini o'rnatishga erishiladi.

Ushbu jadvalda keltirilgan beshta yo'nalishning o'zaro uyg'unlikda amalga oshirilishi hududlarda davlat moliyasini boshqarish samaradorligini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishga xizmat qiladi (2-jadval).

2-jadval

O'zbekiston Respublikasi Davlat budjetining daromadlari va xarajatlari dinamikasi hamda o'rta muddatli prognozi² (2021–2026-yillar)

Yil	Daromad (trln so'm)	Xarajat (trln so'm)	Budjet taqchilligi (defitsiti) / Izoh
2021	147,2	165,9	-18,7
2022	200,0	214,8	-14,8
2023	232,6	257,7	-25,1
2024	270,7	312,9	-42,2
2025	308,5	344,8	-36,3
2026 (prognoz)	439,7 (yangilangan prognoz)	402,7 (tasdiqlangan parametr)	YalMga nisbatan 3% doirasida

Taqdim etilgan 2-jadval O'zbekiston Respublikasi Davlat budjetining 2021–2025-yillardagi amaldagi ko'rsatkichlari hamda 2026–2029-yillarga mo'ljallangan o'rta muddatli prognoz parametrlarini o'z ichiga olib, mamlakatimiz fiskal siyosatidagi dinamik o'zgarishlarni yaqqol namoyon etadi. Jadvaldagi asosiy ko'rsatkichlarni quyidagicha tahlil qilish mumkin:

Daromadlar hajmining jadal o'sishi: o'tgan yillarda, ya'ni 2021–2025-yillarda, davlat budjeti daromadlari 147,2 trillion so'mdan 308,5 trillion so'mga qadar izchil oshib borgani iqtisodiyotdagi faollik va soliq-bojxona ma'muriyatchiligining takomillashib borayotganini ko'rsatadi. Prognoz yillarida esa bu ko'rsatkich yanada o'sib, 2026-yilda 439,7 trillion so'mga va 2029-yilda 554,1 trillion so'mga yetishi rejalashtirilgan.

Xarajatlar va fiskal intizom: budjet xarajatlari 2021-yildagi 165,9 trillion so'mdan 2025-yilda 344,8 trillion so'mga yetgan. 2026-yilgi tasdiqlangan parametrga ko'ra, xarajatlar 402,7 trillion so'mni tashkil etishi belgilangan.

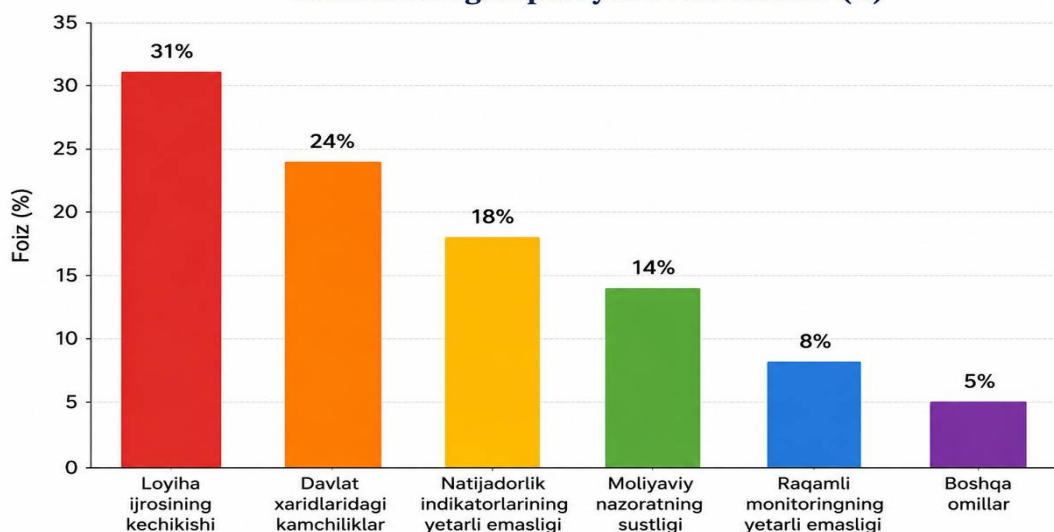
Budjet taqchilligi (defitsiti) parametrlari: 2021–2025-yillar oralig'ida budjet taqchilligi mos ravishda -18,7 trillion so'mdan -36,3 trillion so'mgacha o'zgarib turgan bo'lsa, o'rta muddatli prognoz davrida makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash maqsadida budjet taqchilligini YalMga nisbatan 3% doirasida saqlash belgilangan.

Keltirilgan ma'lumotlar davlat budjeti hajmining kengayib borishi bilan birga, fiskal barqarorlikni va davlat moliyasini oqilona boshqarishni ta'minlashga qaratilgan strategik yondashuvlar ustuvor ekanini ko'rsatadi (1-rasm).

2 O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining rasmiy statistik ma'lumotlari hamda 2027–2029-yillarga mo'ljallangan fiskal strategiyasi prognozlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

Diagramma 1. Budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini pasaytiruvchi omillar (%)

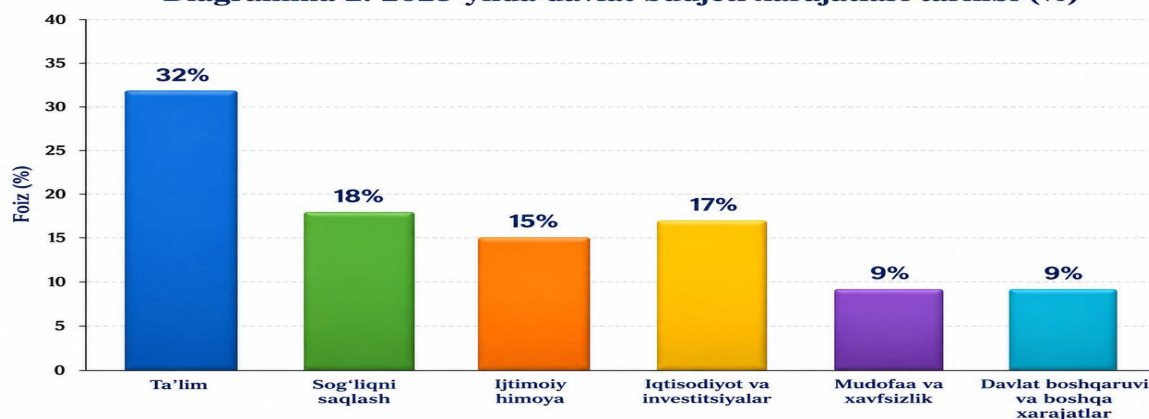
1-rasm. Budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirish imkoniyatlarini belgilovchi omillar [3] (%)³

1-rasm ma'lumotlariga ko'ra, budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishda investitsiya loyihalarini o'z vaqtida yakunlash (31%) asosiy omil hisoblanadi. Shuningdek, davlat xaridlari tizimini yanada takomillashtirish (24%) va natijadorlik indikatorlarini keng qo'llash (18%) ham budjet xarajatlarning iqtisodiy samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.⁴

Budjet xarajatlari tarkibi tahlili shuni ko'rsatadiki, davlat budjeti mablag'larining asosiy qismi ijtimoiy sohalarni moliyalashtirishga yo'naltirilgan. Xususan, ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya, kommunal infratuzilma va hududlarni obodonlashtirish xarajatlari budjet xarajatlarning eng katta ulushini tashkil etadi. Mazkur yo'nalishlarga ajratilayotgan mablag'lar hajmining ortishi aholining turmush sifatini yaxshilashga xizmat qilayotgan bo'lib, ushbu xarajatlarning natijadorligini baholash mexanizmlarini yanada takomillashtirish imkoniyatlarini ham kengaytirmoqda.

2-rasm natijalari davlat budjeti xarajatlarning eng katta qismi ta'lim (32%) va sog'liqni saqlash (18%) sohalariga yo'naltirilganini ko'rsatadi. Bu davlat budjeti xarajatlarda ijtimoiy yo'naltirilgan siyosat ustuvor ekanligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, iqtisodiyot va investitsiyalarga yo'naltirilgan mablag'lar (17%) hududlarning iqtisodiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi⁵ (2-rasm).

Diagramma 2. 2025-yilda davlat budjeti xarajatlari tarkibi (%)

2-rasm. 2025-yilda davlat budjeti xarajatlari tarkibi⁶ (%)

3 Taqdim etilgan original diagramma asosida qayta ishlandi.

4 O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Open Budget portal (2021–2025) ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

5 Manba: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Open Budget portal (2021–2025) ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

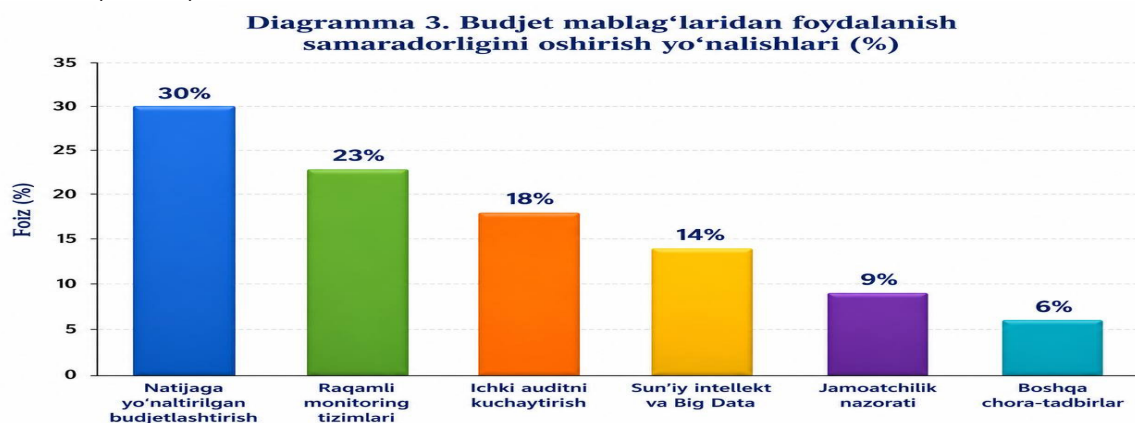
6 Taqdim etilgan grafik tasvir (diagramma) ma'lumotlari.

Hududlar kesimida o'tkazilgan tahlillar mahalliy budjetlarning moliyaviy imkoniyatlari turlicha ekanligini ko'rsatdi. Soliq bazasi rivojlangan hududlarda o'z daromadlari ulushi yuqori bo'lib, ular rivojlanish dasturlarini mustaqil moliyalashtirish imkoniyatiga ega. Iqtisodiy salohiyatini yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjud bo'lgan hududlarda esa respublika budjetidan ajratiladigan transfertlarning ahamiyati yuqorilgicha qolmoqda. Mazkur holat hududlarning fiskal imkoniyatlarini yanada muvozanatlashtirish va budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirish zaruratini ko'rsatadi.

Amaliy tahlillar yana bir muhim holatni ko'rsatdi. Budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini baholashda amaliyotda mablag'larning o'zlashtirilish darajasi asosiy mezonlardan biri sifatida qo'llanilmoqda. Xalqaro amaliyotda esa budjet samaradorligi ajratilgan mablag'lar hajmi bilan bir qatorda, ushbu mablag'lar hisobiga yaratilgan iqtisodiy qo'shilgan qiymat, aholiga ko'rsatilayotgan davlat xizmatlari sifati hamda ijtimoiy natijalar orqali baholanadi. Shu sababli natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tamoyillarini hududiy budjetlarni boshqarish tizimiga keng joriy etish dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Shuningdek, tahlillar davlat moliyasini boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanish budjet mablag'larining samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatmoqda. Xususan, elektron monitoring tizimlari, sun'iy intellekt va zamonaviy raqamli texnologiyalarni qo'llash budjet mablag'larining harakatini real vaqt rejimida kuzatish, moliyaviy xavflarni oldindan aniqlash hamda boshqaruv qarorlarini tezkor qabul qilish imkonini beradi. Mazkur mexanizmlar davlat moliyasining shaffofligini oshirish bilan birga, budjet mablag'laridan maqsadli foydalanish ustidan nazoratni kuchaytirishga xizmat qiladi.

3-diagramma natijalariga ko'ra, budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishda natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish (30%) va raqamli monitoring tizimlarini rivojlantirish (23%) ustuvor yo'nalishlar sifatida baholangan. Bundan tashqari, ichki auditni takomillashtirish (18%) hamda sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalarini joriy etish (14%) davlat moliyasini boshqarish samaradorligini oshirishning muhim omillari hisoblanadi⁷ (3-rasm).

3-rasm. Budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirish yo'nalishlari⁸ (%)

Xalqaro tajriba bilan o'tkazilgan qiyosiy tahlil Janubiy Koreya, Singapur, Germaniya, Estoniya va Kanada davlatlarida budjet mablag'larini boshqarish natijadorlik indikatorlari, o'rta muddatli budjet rejalashtirish hamda raqamli monitoring tizimlariga asoslanganligini ko'rsatdi. Mazkur davlatlarda budjet mablag'larini taqsimlash har bir davlat dasturining yakuniy natijalari bilan bog'langan. Ushbu yondashuv budjet xarajatlarning samaradorligini oshirish hamda davlat moliyasini boshqarish sifatini yaxshilashga xizmat qilmoqda.

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda ham hududlarda budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirish uchun natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tizimini keng joriy etish, hududlarning fiskal salohiyatini mustahkamlash, davlat moliyaviy nazoratini takomillashtirish hamda zamonaviy raqamli monitoring mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, mamlakatimizda davlat moliyasini boshqarish tizimini isloh qilish, mahalliy budjetlarning mustaqilligini kengaytirish hamda mablag'larning shaffofligini ta'minlash borasida keng ko'lamli ishlar amalga oshirilgan. Shu bilan birga, hududiy budjetlar xarajatlarini rejalashtirishda zamonaviy

⁷ Manba: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Open Budget portali (2021–2025) ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

⁸ Taqdim etilgan grafik tasvir (diagramma) ma'lumotlari.

yondashuvlarni yanada keng joriy etish, ayrim hududlarning moliyaviy mustaqilligini oshirish, natijadorlik mezonlarini takomillashtirish hamda davlat xaridlarida moliyaviy intizomni yanada mustahkamlash budjet mablag'laridan oqilona foydalanish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Hududlarda budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini tubdan oshirish va mavjud imkoniyatlardan yanada samarali foydalanish maqsadida quyidagi ilmiy-amaliy takliflar va tavsiyalar ishlab chiqildi:

Mahalliy budjetlarni shakllantirish va ijro etish jarayoniga natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish amaliyotini to'laqonli joriy etish lozim. Bunda har bir budjet tashkiloti va dasturi bo'yicha ajratilayotgan mablag'larni faqat xarajatlar smetasiga emas, balki erishiladigan aniq ijtimoiy-iqtisodiy natijalarga, ya'ni asosiy samaradorlik ko'rsatkichlariga qat'iy bog'lash talab etiladi.

Hududlarning moliyaviy o'zini o'zi ta'minlash darajasini oshirish maqsadida mahalliy budjetlarning daromad bazasini kengaytirish choralarini ko'rish zarur. Hududlarda kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash, yangi sanoat korxonalari va xizmat ko'rsatish klasterlarini tashkil etish orqali qo'shilgan qiymat solig'i va boshqa mahalliy soliqlar tushumlari hajmini ko'paytirish, shuningdek, moliyaviy qo'llab-quvvatlashga ehtiyoji yuqori bo'lgan tuman va shaharlarning moliyaviy mustaqilligini bosqichma-bosqich oshirish maqsadga muvofiqdir.

Davlat moliyaviy nazorati va audit tizimini yanada takomillashtirish talab etiladi. Budjet mablag'larining sarflanishini nazorat qilish jarayoniga zamonaviy raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt va Big Data tahlillarini joriy etish orqali xavf-xatarlarni avtomatik aniqlash tizimlarini kuchaytirish lozim. Shuningdek, davlat xaridlari jarayonida moliyaviy shaffoflikni ta'minlash va narxlarning iqtisodiy jihatdan asoslanganligini nazorat qilish uchun samarali mexanizmlarni qo'llash maqsadga muvofiqdir.

Jamoatchilik nazorati mexanizmlarini yanada kengaytirish va takomillashtirish zarur. "Ochiq budjet" axborot portali va tashabbusli budjetlashtirish jarayonlarida aholining faol ishtirokini ta'minlash, mahalliy budjet mablag'larining qaysi obyektlarga sarflanayotgani ustidan jamoatchilik monitoringini kuchaytirish mablag'larning oqilona va manzilli ishlatilishini ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Ushbu chora-tadbirlarning izchil amalga oshirilishi hududlarda budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini sezilarli darajada oshirish, davlat moliyaviy resurslaridan tejamkor va oqilona foydalanish hamda mamlakatimiz hududlarining barqaror va jadal ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasining Budjet kodeksi. – Toshkent: Adolat, 2020. – O'zgartirish va qo'shimchalar bilan.
3. Mirziyoyev Sh. M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
4. Vahobov A. V., Jo'rayev A. S. Davlat budjeti: o'quv qo'llanma. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2019.
5. Tursunov D. X. Hududiy moliyani boshqarish va mahalliy budjetlar daromadlarini shakllantirish mexanizmlari: monografiya. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
6. Pardayev M. Q. va boshq. Davlat moliyaviy nazorati va audit: darslik. – Toshkent: Fan, 2022.
7. Musgrave R. A., Musgrave P. B. Public Finance in Theory and Practice. – 5th ed. – New York: McGraw-Hill, 1989.
8. Stiglitz J. E. Economics of the Public Sector. – 3rd ed. – New York: W. W. Norton & Company, 2000.
9. International Monetary Fund. Government Finance Statistics Manual 2014 (GFSM 2014). – Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2015.
10. Jahon banki. O'zbekistonda davlat moliyasini boshqarish va budjet shaffofligi bo'yicha tahliliy hisobot. – Toshkent, 2024.
11. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining yillik hisobotlari va rasmiy statistik ma'lumotlari. – Toshkent, 2023–2025.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100